

Bilag 1 – Digitale udlån og kvoter – eReolen og Filmstriben

Formål med kvoter

Kvoter for digitale udlån på eReolen og Filmstriben sætter en begrænsning for den enkelte låners brug af tjenesterne. Stort set alle kommuner benytter sig af udlånskvoter, men sætter grænserne forskelligt. Kvoterne er med til at:

- sikre, at bibliotekernes **budget til digitale udlån overholdes**. Omkostningerne til tjenesterne er forbrugsafhængige. Afskaffelse af kvoter kan derfor medføre større udgifter for bibliotekerne.
- **skabe balance**, så de offentlige budgetter ikke skal dække hele efterspørgslen efter film og digitale bøger.
- **skabe plads til flere og nye brugere** af tilbuddene. Bibliotekerne kan formidle tilbuddet om fx digitale bøger uden at risikere, at budgetterne undergraves af stor tilstrømning af nye brugere.

Rapport fra 2023 om Den digitale medieudvikling og bibliotekernes rolle*

Rapporten er en analyse af bibliotekernes og eReolens rolle på det digitale litterære marked. Den viser at

- anvendelsen af lyd er i kraftig vækst både nationalt og internationalt. Lydbøger bidrager til stor vækst i anvendelsen af litteratur, et forhold, som også bibliotekerne skal være opmærksomme på.
- eReolen har en kendskabsgrad på 45 % blandt den danske befolkning. 16 % af den danske befolkning benytter eReolen, og det svarer i 2022-tal til mere end 700.000 lånere og et udlån på mere end 8 mio. e-bøger og lydbøger på landsplan.
- eReolens udlån er bredt og består ikke kun af den nyeste litteratur og bestsellere – det er et bredt public service tilbud til borgerne og ikke en 1:1 pendant til de kommercielle tjenester, hvor kunderne fx får hurtigere adgang til populære bøger og ikke er underlagt begrænsninger i deres benyttelse.
- 68 % af de udlånte lydbogstitler på eReolen er to år gamle eller ældre.

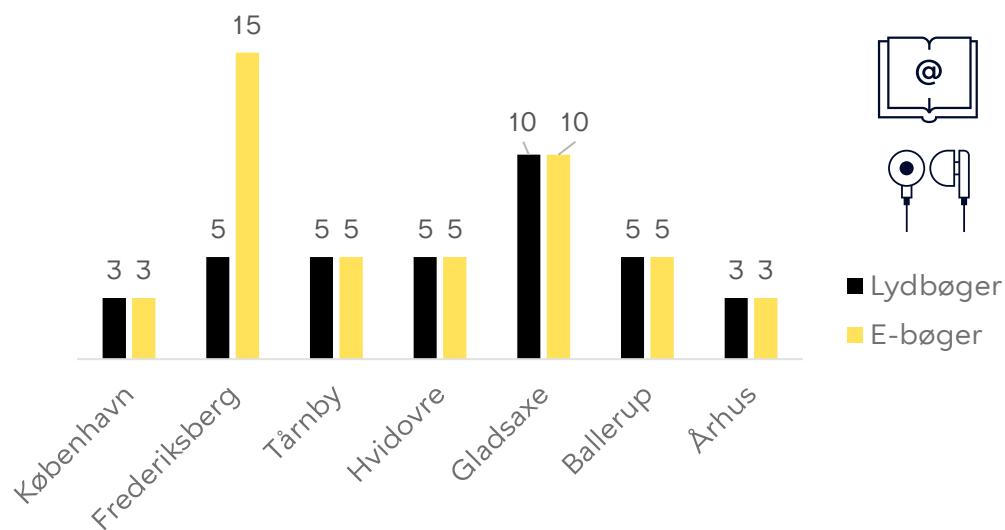
*Danskernes Digitale Bibliotek, 2023

Kvoter på eReolen og Filmstriben

eReolen

I København er borgernes aktuelle kvote for antal digitale lån på eReolen 3 e-bøger og 3 netlydbøger per måned. Derudover er det muligt at låne udvalgte titler - såkaldte "blå titler" - som ikke tæller med i lånekvoten. Udlånskvoterne varierer fra kommune til kommune. Eksempelvis har man i Frederiksberg Kommune valgt at tildele væsentligt flere udlån til e-bøger end netlydbøger.

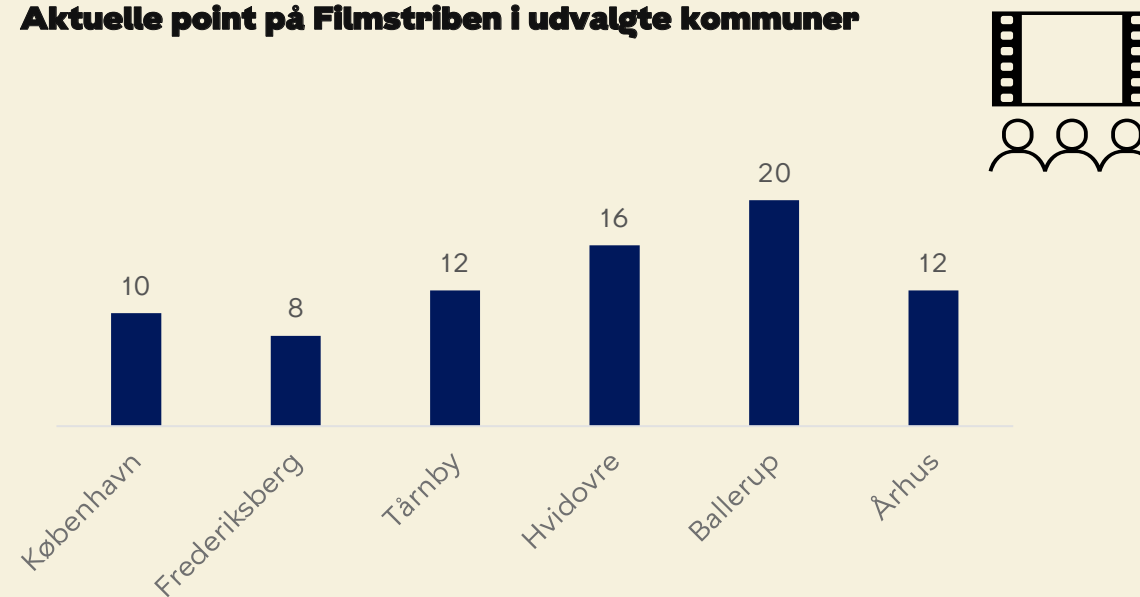
Aktuelle lånekvoter på eReolen i udvalgte kommuner

Filmstriben

Kvoterne for lån på Filmstriben opgøres i point. Hver borger i Københavns Kommune kan benytte 10 point per måned, som giver adgang til ca. 2-3 film. Antallet af point varierer fra kommune til kommune. Eksempelvis har man i Ballerup Kommune valgt at give borgerne adgang til 20 point per måned, mens man på Frederiksberg har tildelt borgerne 8 point per måned.

Aktuelle point på Filmstriben i udvalgte kommuner

Digitalt bogudlån fra eReolen

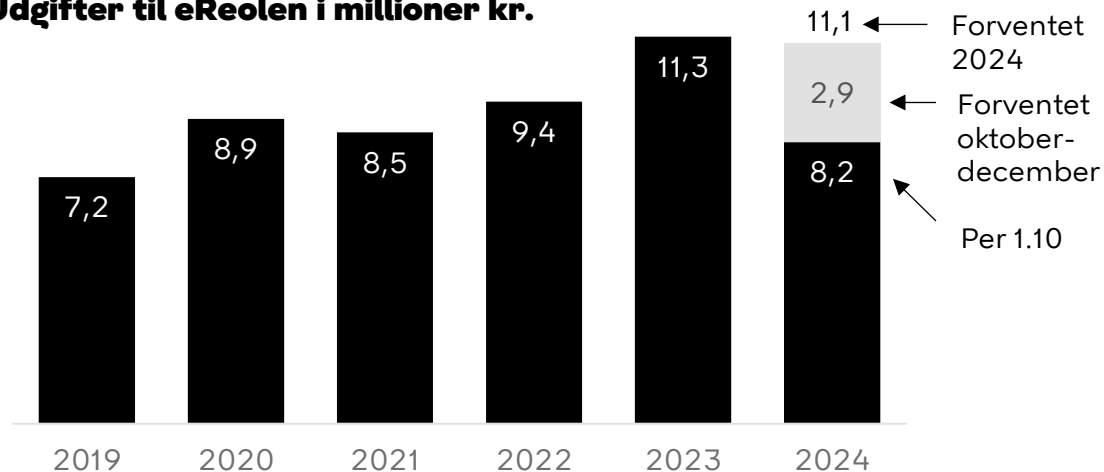
Stigende udlån fra eReolen

Udlånet af e-bøger og netlydbøger på eReolen været stigende i en årrække. I 2023 steg udlånet af lydbøger markant, ligesom e-bogsudlånet igen steg efter et mindre fald i 2022. I 2023 udgjorde det samlede digitale bogudlån knap 1/3 af alle bogudlån.

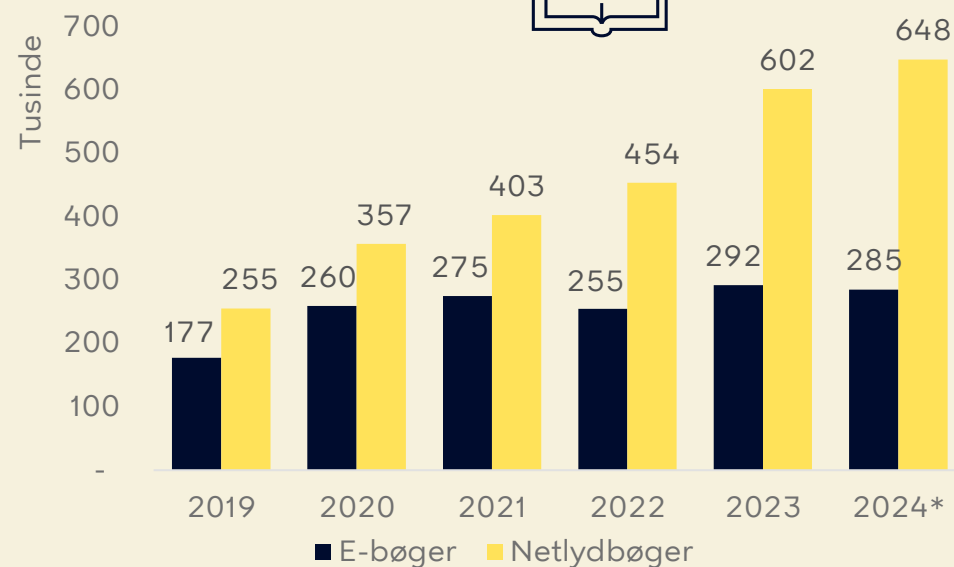
I 2023 havde eReolen 87.300 unikke lånere i København. Det er en stigning på 18 % ift. 2022. Der er således fremgang i udlån af bøger, samtidig med at flere københavnere benytter sig af tilbuddet.

I 2024 har en justering af lånekvoten på eReolen betydet at udlånet er afmattet, og de ellers markante stigninger fra tidligere år, forventes noget lavere i 2024. Dette afspejles i udgifterne til eReolen, der forventes at ende på ca. 11,1 mio. kr. i 2024. Det er omkring 200.000 kr. mindre end i 2023.

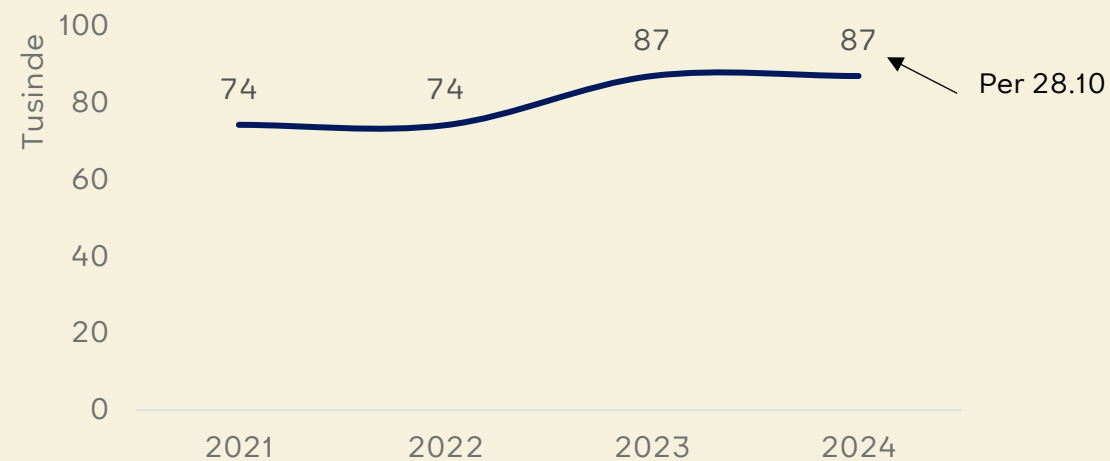
Udgifter til eReolen i millioner kr.

Udlån af digitale bøger

Antal unikke brugere

*Fremskrevet på baggrund af data fra perioden januar-september 2024

Kilde: Publizon (eReolen og eReolen GO!)

Betydning af budgetreduktion for udlån på eReolen

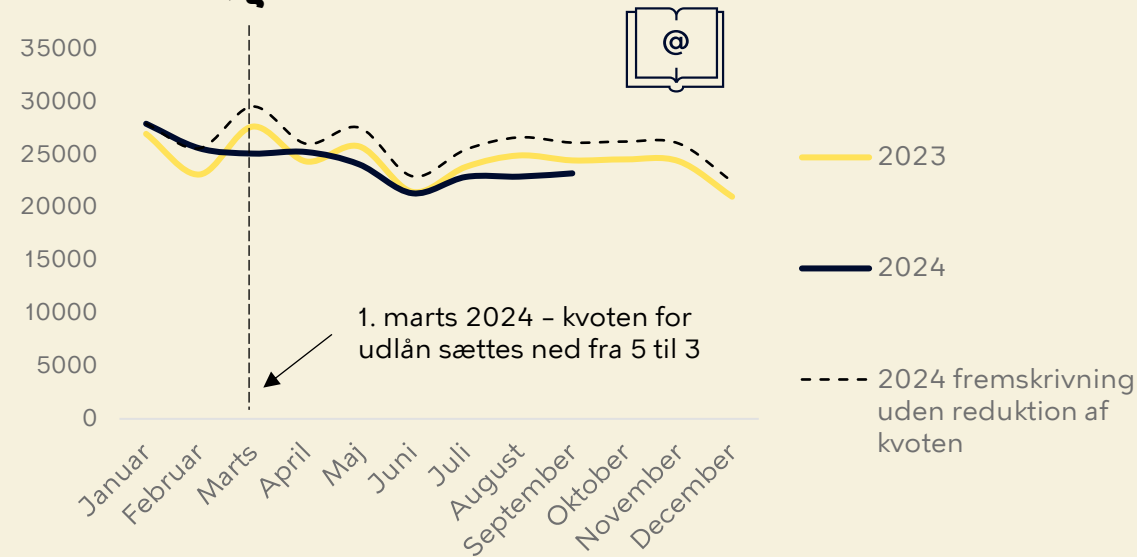
I marts 2024 blev lånekvoten på eReolen sat ned fra 5 til 3 lån per låner per måned for e-bøger og netlydbøger. Det skete som led i at håndtere Kultur- og Fritidsforvaltningens budgetudfordringer. Besparelsen udgjorde 700.000 kr., som ellers var dedikeret til at imødekomme en forventet stigning i det digitale udlån i 2024.

Reduktion af kvoten bremser stigningen

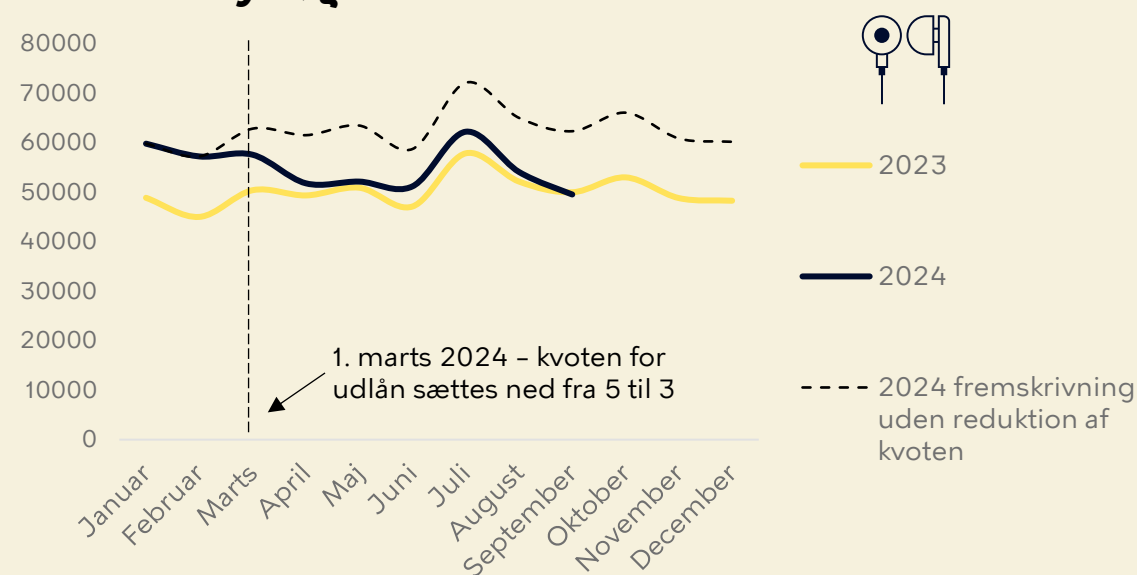
Udlånstallene for 2024 indikerer, at den nedsatte kvote har afmattet eReolens udlån af e-bøger og netlydbøger. Siden 1. marts (hvor kvoten blev nedsat) er e-bogsudlånet 4 % lavere end i samme periode i 2023, mens lydbogsudlånet "kun" er steget med 6 %. Til sammenligning var udlånet af eBøger og netlydbøger i januar og februar 2024 henholdsvis 7 % og 25 % højere end samme periode i 2023. Dermed har nedsættelsen af kvoten bremset senere års markante stigninger, som ellers så ud til at fortsætte ind i 2024.

I 2024 forventes det samlede udlån af ebøger og netlydbøger at ende omkring 930.000, hvilket 8 % højere end i 2023. Det er noget lavere end forventet forud for nedsættelsen af lånekvoten. Hvis tendensen fra januar og februar 2024 var fortsat året ud, var udlånet endt i nærheden af 1,1 million, hvilket er 18 % højere end i 2023.

Udlån af e-bøger

Udlån af netlydbøger

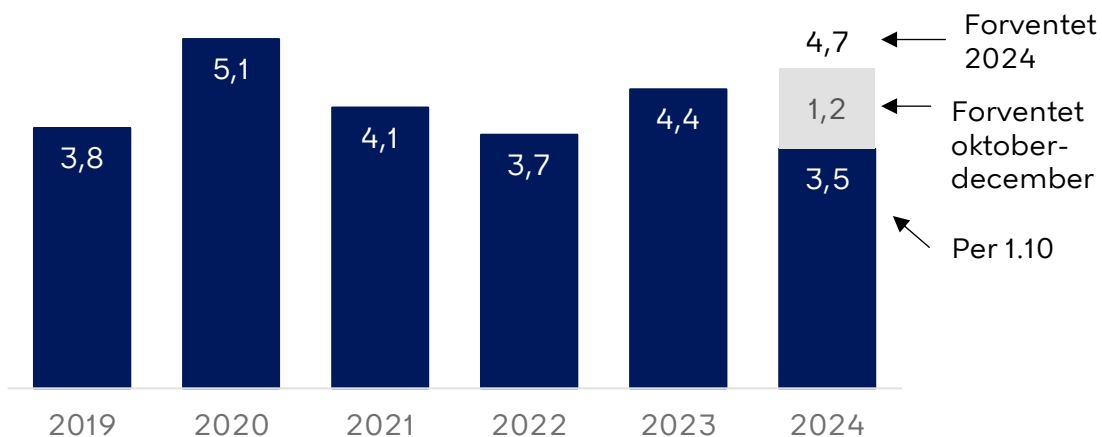
Udlån fra Filmstriben

Nedsættelse af point har givet fald i brug

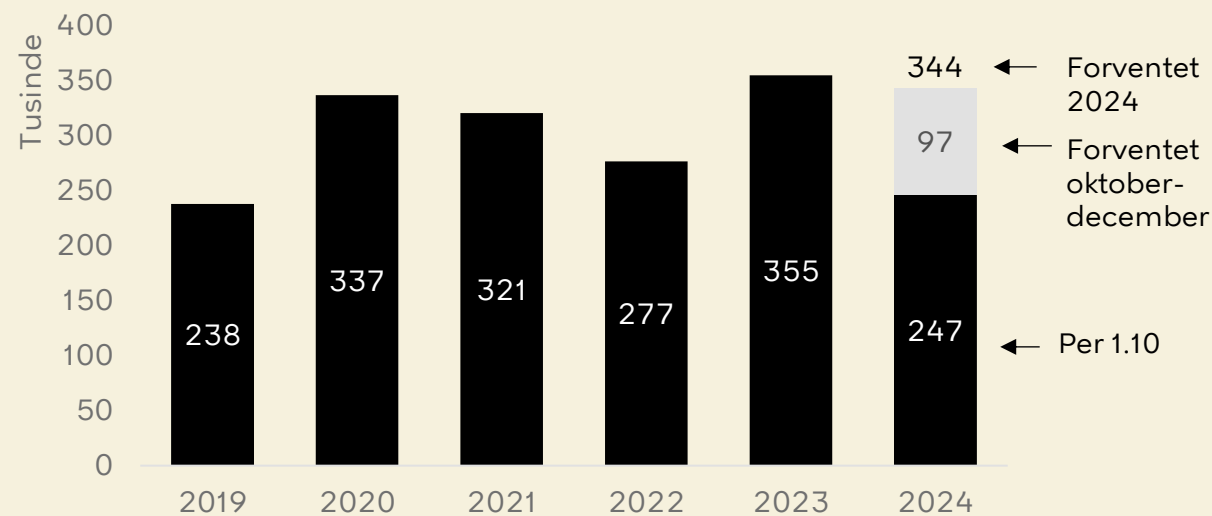
Brugen af Filmstriben i København nåede sit foreløbige højdepunkt i 2023 med over 350.000 udlån og mere end 82.000 unikke brugere. Per 1. januar 2024 blev antallet af point nedjusteret fra 12 til 10, hvilket i praksis betyder, at brugerne kan se ca. 1 spillefilm mindre per måned.

De foreløbige tal for 2024 indikerer et lille fald i udlån og antal unikke brugere ift. 2023. Udgifterne forventes at ligge på omkring 4,7 mio. kr., hvilket er 300.000 kr. mere end i 2023. Dette skyldes prisstigninger på Filmstriben i 2024 på ca. 10 %.

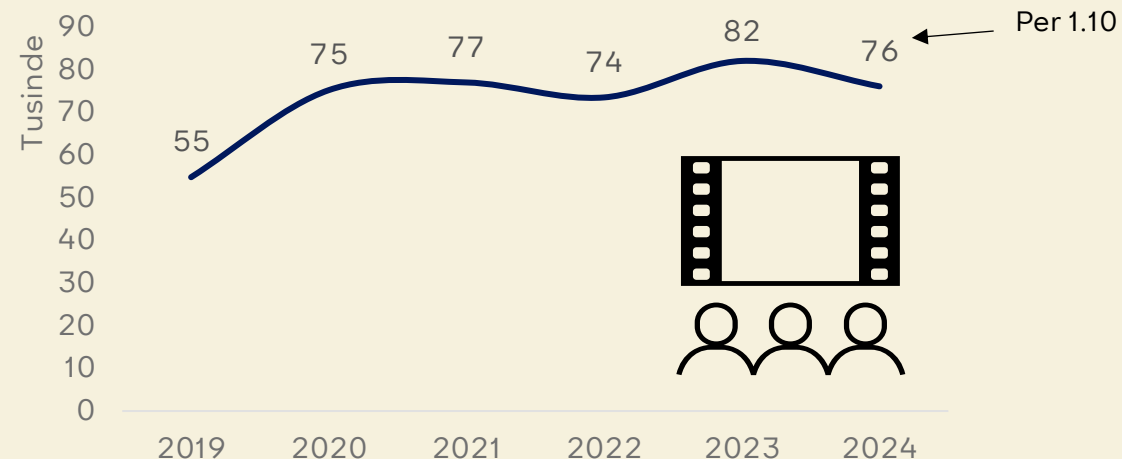
Udgifter til Filmstriben i millioner kr.

Udlån af film

Antal unikke brugere

Filmstriben benyttelse

De fleste udlån er spillefilm

Hver måned har Københavns Kommunes borgere 10 point til rådighed. Pointene akkumuleres ikke, men starter på 10 hver den 1. i en måned. I 2024 har 9 og af 10 udlån på Filmstriben været 4-pointslån, der dækker over spillefilm og nogle dokumentarfilm.

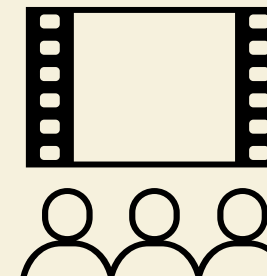
De fleste udnytter ikke deres fulde lånekvote

I samme periode har hver tredje bruger af Filmstriben brugt 8 point eller mere, hvilket svarer til at de har opbrugt den maksimale kvote for spillefilm. Ca. to tredjedele bruger højst 4 point per måned, og udnytter dermed ikke deres point fuldt ud.

Filmstribens pointsystem

Med pointsystemet får brugerne et antal point, som kan bruges på filmkategorier med forskellige pointværdier:

- spillefilm og nogle dokumentarfilm = **4 point**
- dokumentarfilm over 30 min. = **3 point**
- film op til 30 min. = **2 point**
- film op til 15 min. = **1 point**

33 % af brugerne på Filmstriben bruger 8 point eller mere hver måned

91 % af de lån der foretages på Filmstriben er 4-pointslån

